

Bedrijfsontwikkelingsplan

Onderbouwing noodzaak nieuwbouw winterstalling Galloways

Naam : Noorderlanden Galloways
G.T.M. Lubberts- van Raaij
Adres: Kolkenweg 9
9679 TK Scheemda
Datum : 5 april 2018

Inhoudsopgave

Pagina:

INLEIDING	3
BEDRIJFSINFORMATIE	4
- Bedrijfsontwikkeling	4
- Omvang van het bedrijf	4
- Huidige planologische situatie	5
NOODZAAK NIEUWBOUW	5
REGELGEVING RUNDVEEBEDRIJF	6
- Huidige vergunde situatie	6
- Natuurbeschermingswet	6
- Fosfaatwetgeving	7
CONCLUSIE	8
BIJLAGE(N)	
1 Situatiekening	9

2 Aeries verschilberekening, Rombou (digitaal) d.d. 22-2-2018

Inleiding

Aan de Kolkenweg 9 te Scheemda is ons melkveebedrijf, van de familie Lubberts, gevestigd. Daarnaast zijn we in 2013 gestart met het houden van Gallowayrunderen voor natuurlijke begrazing, onder de naam Noorderlanden Galloways.

De runderen lopen in (natuur)gebieden op diverse locaties en de kudde bestaat momenteel uit 76 dieren. De meeste locaties zijn in de winter te nat, waardoor de Galloways niet in de gebieden kunnen overwinteren. Derhalve is er behoefte aan winterstalling, in de vorm van een open stal.

De plaatsing van de winterstalling vraagt om aanpassing van de vorm van het huidige bouwblok, van het melkveebedrijf aan de Kolkenweg 9 te Scheemda.

In voorliggend rapport wordt beschreven hoe het bedrijf is opgebouwd, wat de toekomstige plannen zijn en waarom de bouw uit het oogpunt van de bedrijfsvoering nodig is.

Bedrijfsinformatie

Bedrijfsontwikkeling

In 1996 heeft Alfred Lubberts, samen met zijn ouders, het melkveebedrijf in Scheemda gevestigd. Het bedrijf is vervolgens in een paar fases uitgebreid tot het melkveebedrijf wat er nu staat.

Sinds 2011 runnen wij, Alfred en Bianca Lubberts, samen het melkveebedrijf. Met de komst van Bianca Lubberts in het bedrijf, ontstond van haar kant de wens voor een neventak in natuurlijke begrazing met een bijzonder runderras. Het doel van deze neventak is een directe verbinding met de burger te realiseren en toename van diversiteit binnen het bedrijf, waarmee wordt voorzien in een toekomstbestendig bedrijf met draagvlak vanuit de omgeving.

De zoektocht naar een geschikte locatie voor natuurlijke begrazing is in 2013 gevonden in Meerstad (bij Groningen). Vervolgens is een kudde Galloways aangeschaft. Dit is een oud schots runderras, dat heel geschikt is voor natuurlijke begrazing en dat van nature winterhard is. Met de aanschaf van de kudde was de oprichting van Noorderlanden Galloways een feit.

Noorderlanden Galloways verkoopt momenteel op kleine schaal producten van de Galloways. Dit betreft natuurlijk vlees en producten van Gallowayhuid, zoals tassen. Tevens vinden er activiteiten bij de runderen plaats in hun natuurlijke omgeving, zoals de jaarlijkse workshop natuurfotografie en educatie. Informatie over Noorderlanden Galloways vindt u op: www.noorderlanden.nl.

Omvang van het bedrijf

Inmiddels is Noorderlanden Galloways op meerdere locaties actief met natuurlijke begrazing. De locaties zijn gelegen in Meerstad, Hoogezand, Scheemda en Oostwold. De kudde is gegroeid van 20 naar 76 Galloways.

Het realiseren van een volwaardige neventak, die zichzelf financieel kan bedruipen, vraagt om groei van het aantal Galloways. Dit gebeurt met aanwas van eigen dieren. Groei kan alleen plaats vinden, als er voldoende locaties zijn voor natuurlijke begrazing met Galloways. De dieren en hun kalveren lopen gewoonlijk het hele jaar door buiten in de te beheren gebieden. Vanwege hun karakter en hun dikke vacht blijven de dieren zoveel mogelijk buiten, mits de begrazingslocatie het toelaat. Het is een volledig grondgebonden agrarische activiteit.

Als de regel- en wetgeving het toelaat en als er genoeg beschikbare begrazingslocaties zijn, zal in de toekomst verdere groei gerealiseerd worden tot ca. 200 Galloways.

Huidige planologische situatie

In de huidige situatie heeft het perceel aan de Kolkenweg 9 te Scheemda een agrarische bestemming. Het bouwblok op dit perceel is deels ingevuld met de stallen en schuur van de melkveetak. Voor de melkveetak zijn er de komende jaren geen nieuwbouwplannen.

Het bouwblok biedt voldoende ruimte voor extra stalruimte ten behoeve van de Galloways. (zie overzicht [bijlage 1](#)). Dat wil zeggen dat de oppervlakte van het bouwblok voldoet. De invulling van de nieuwe stalruimte vraagt wel om aanpassing van de vorm van het bouwblok.

Noodzaak nieuwbouw

Zoals in de inleiding aangegeven, zijn de begrazingslocaties veelal niet geschikt voor de Galloways om te overwinteren. In principe zijn de Galloways winterhard en kunnen tegen kou en guur weer. Ze moeten worden voorzien in voer en water. Dat is goed te organiseren. Echter, behalve de locatie in Meerstad, hebben de begrazingsgebieden van nature een slechte waterafvoer.

Dit betekent dat er in de gebieden veel water op het maaiveld blijft staan in de late herfst en in de winter. De dieren kunnen dan onvoldoende droog staan en liggen en vertrappen de gebieden. Dit heeft een negatief effect op het dierenwelzijn en de vegetatie, waardoor wij genoodzaakt zijn de dieren in de winterperiode op stal te zetten.

Momenteel is er geen stalruimte beschikbaar voor het opstallen van de Galloways. Met het natte weer van afgelopen winter is er een noodvoorziening getroffen. Echter dit is geen structurele oplossing en brengt veel extra werk met zich mee. Voor komende winter voorzien wij weer een probleem in de huisvesting van de Galloways. Vanwege de noodzaak voor winterstalling voor komende winter, is het opstarten van de vergunningsprocedure voor de bouw van de Gallowaystalling nu gewenst.

De winterstalling voor de Galloways, is getekend in de vorm van een kapschuur. Dat wil zeggen een stal met 3 dichte zijden en één lange zijde die open is. Aan deze lang, open zijde wordt een voerhek geplaatst, waar de dieren kunnen eten. De Galloways verblijven in groepshokken op stro. Met de open structuur van de stal, dient de winterstalling ook als zichtstal voor passanten of bezoekers. Er wordt nog nagedacht over een ontvangstruimte aan de voorzijde van de stal, voor eventuele bezoekers. Een deel van de stal zal worden benut als opslag voor het stro.

Regelgeving rundveebedrijf

Huidige vergunde situatie

De huidige vergunde situatie is als volgt:

- Oprichtingsvergunning d.d. 16 februari 2006
- Omgevingsvergunning d.d. 20 januari 2012 (met de onderdelen Bouw en Het veranderen van de werking van een inrichting)

In de inrichting zijn ten hoogste de navolgende aantallen dieren aanwezig:

- 356 stuks melk- en kalfkoeien
- 184 stuks vrouwelijk jongvee

Natuurbeschermingswet

Voor het huidige melkveebedrijf is een natuurbeschermingswet vergunning aangevraagd op 9 augustus 2017, voor 333 melk- en kalfkoeien en 160 stuks jongvee. De provincie heeft al aangegeven dat de benodigde ontwikkelingsruimte gereserveerd is in het landelijke registratiesysteem Aeries-Register. De vergunning zal binnenkort worden verleend.

In deze aanvraag zijn de Galloways niet meegenomen. In het bestemmingsplan Buitengebied is aangegeven dat er geen significante toename van ammoniakemissie mag zijn van het betreffende bedrijf. Door middel van het maken van een Aeries verschilberekening (zie [bijlage 2](#)) is dit aangetoond.

In deze verschilberekening zijn voor de stal van de Galloways de volgende diercategorieën en aantallen opgevoerd:

Diercategorie	Aantal Galloways	Rav code	Ammoniak	Totale emissie
Zoogkoeien	28	A2.100	4,1	114,8
Vrouwelijk jongvee 0 - 2 jaar	20	A3.100	4,4	88
Stieren tot 8 maand	11	A4.100	3,5	38,5
Stieren van 8 mnd. Tot 2 jaar	17	A6.100	5,3	93,5

In stal 1 is gerekend met minder melk- en kalfkoeien en jongvee. De vermindering betreft 20 melkkoeien (RAV A1.100) en 17 stuks jongvee (RAV A3.100). Hierdoor is er sprake van een nagenoeg gelijke ammoniak emissie. Uit de Aeriesverschilberekening blijkt dat op geen enkele habitat er sprake is van een toename van de ammoniakdepositie.

In de verschilberekening is uitgegaan van totaal 76 Galloways. Dit is het huidige aantal Galloways van Noorderlanden Galloways. Voor dit aantal Galloways dient ruimte te zijn op het bedrijf inzake de Natuurbeschermingswet, om nieuwe winterstalling te kunnen realiseren en deze agrarische activiteit te kunnen laten functioneren.

Fosfaat wetgeving

Eerder is al genoemd dat de grootte van de kudde wordt bepaald door de beschikbaarheid van te beheren gebieden, maar ook door de regel- en wetgeving.

Eén aspect van die regelgeving is het Fosfaatrechtenstelsel. Deze regeling is in het leven geroepen om de hoeveelheid fosfaat in de melkveesector te beperken en is op 1 januari dit jaar ingegaan. Dit houdt in dat fosfaatrechten nodig zijn om melkvee te mogen houden.

In de uitvoering van deze regeling zijn (onbedoeld) ook de zoogkoeienhouders en vleesveesector betrokken geraakt. Dit betekent dat er voor vrouwelijk jongvee van zoogkoeienhouders ook fosfaatrechten nodig zijn. De activiteit met de Galloways vallen onder deze categorie 'zoogkoeienhouders en vleesvee'.

Als de situatie voor de zoogkoeienhouders en vleesvee binnen het fosfaatrechtenstelsel onveranderd blijft, dan zal er waarschijnlijk geen groei van het aantal Galloways plaats vinden. Groei betekent dan namelijk ook verplichte aankoop van fosfaatrechten en dat is gezien de huidige financiële situatie niet rendabel. Momenteel vindt hierover overleg plaats met de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. En medio 2018 wordt hierover een beslissing van de minister verwacht.

Als de minister besluit de uitvoering van de fosfaatwetgeving aan te passen, zodat de zoogkoeienhouders en vleesvee buiten het fosfaatrechtenstelsel vallen, dan is groei van het aantal Galloways binnen deze regelgeving mogelijk en rendabel.

Om voor de Galloways komende winter te kunnen voorzien in een noodzakelijke winterstalling, rekening houdend met alle onzekerheden in de Fosfaat wetgeving, gaan wij derhalve uit van een kudde van 76 stuks. Dan is er ook voorzien in ruimte voor eventuele groei van het aantal dieren, aangezien een deel van de kudde (ca. 30 volwassen koeien) het hele jaar in het terrein in Meerstad verblijft.

De genoemde wetgeving in Fosfaat vereist ook dat de activiteit met de Galloways strikt gescheiden dient te blijven van de melkveetak. Derhalve is in de situatietekening de nieuw te bouwen winterstalling op ca. 20 meter afstand getekend van de dichtst bij zijnde schuur van het melkvee complex.

Conclusie

Met de natuurlijke begrazing van Galloways, naast de melkveetak, wordt gewerkt aan een duurzamere bedrijfsvoering. Namelijk voorwaarden voor een duurzame bedrijfsvoering zijn de aanwezige efficiëntie in en grondgebondenheid van het melkveebedrijf en daarnaast neemt de diversiteit toe met de natuurlijke begrazing door Galloways.

Om een volwassen tak te creëren met de Galloways, moeten de nodige stappen worden gezet. Uit bovenstaande blijkt de noodzakelijke stap voor een winterstalling om de dieren goed te kunnen houden met oog voor dierwelzijn en goed beheer van de gebieden. Tevens speelt de factor tijd hierbij een belangrijke rol om de dieren de komende winter een goede huisvesting te kunnen bieden.

Met het door ons beschreven plan voor nieuwe winterstalling en rekening houdend met de diverse onzekere aspecten in regel- en wetgeving, menen wij de juiste afweging en keuze te hebben gemaakt in opzet en omvang van de nieuw te bouwen winterstalling. Met het realiseren hiervan zetten we een grote stap in het toekomstbestendig maken van een duurzame agrarische tak, met oog voor verbinding met de burger.

Bijlage 1 Situatietekening

